

Gregoria Baraibar Erbiti
Itza, Nafarroa (1912)

Aurkibidea

Biografia

Larunbeko Oraien auzokoa (garai batean Gulibar). Aita ere bertakoa zuen; ama, berriz, Etxalekukoa (Imotz).

Zintak

ITZ-002

- **Proiektua:** Koldo Artola: Ziorditik Uztarrozeraino
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artola Kortajarena, Koldo
- **Data:** 1981-01-01
- **Iraupena:** 8 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Artola Kortajarena, Koldo

Pasarteak

1. Ergako Trinitatea

- **Erref:** ITZ-002/001
- **Iraupena:** 0:03:58. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:03:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

<p>Trinitateko hirugarren egunean festa egiten zen Ergako Trinitate ermitan. Gulibar guztiko jendea biltzen zen. Prozesioa egiten zen, bidean letaniak kantatuz.</p>

Transkripzioa

- (Egiten al da) erromeria edo, a la Trinidad de Aginaga edo?
- Ezta itten ya.
- Baina denboraz bai? denbora batean egiten zen?
- Bai, lenago itten tzen.
- Noiz, noiz egiten zen erromeria hura?
- Asteartean.
- Baina noiz? maiatzean, abuztuan, edo zein egunetan?
- Trinitateko... irugarren eunian.
- Eta zer egiten zen? joaten zen hemendik?
- Emendi? apezaki ta... gurutzeaki ta dena, prozesioan juaten tzen.
- Bai? herri guzia?
- Erri guzia? balle guzia, Guliko balle guzia.
- Eta denak biltzen ziren ellegatu baino lehen?
- Biltzen tzeen?... Añaa-, Ainagara.
- Ah, Ainagara; eta gero, handik elkarrekin...
- Ta gero? andik elkarreki(n), prozesioan, gurutzeakin ta Ama Berjiñekin ta... dena.
- Eta bidez zer egiten zen, errezatu?
- Bidean... letaniak kantatzen tzien.
- Latinez?
- Latinez, ta... geo, area jua? ta... nai zuna gosalduta, nai zuna mezara jua? lemixa ematen tzuten meza at, ta geo... gosaltzea denak; beis, denboa, ordu at o... ze? pastuko zen, an, gosaltzen ta... itzez, itz ekitten ta, ala, ta geo, beës, meza, ta... geo, beis... o elizea despeditzea? ta geo itxea. Ori asteartean. lendea? juaten tzeen... nai zuna, orduen etzen prozesioik eta ez daus, bakotxa nai zena juaten tzen ta, ordu bai, orduen bazeen txutxeria-saltzaleak eta denetatik; nai zuna dantza, nai zuna jan, bakotxak libre zuna, ta nai zuna, nai zuna or... orduen? juaten tzen? ta... bueltatzen tzen, biño asteartian ez, asteartian prozesioan juaten tzen? ta prozesioan... etortzen, bai. Orduen, bakotxa... biltzen tzen prozesiora ta, alaxe, bueltatzen tzen.
- Eta apezak predikatzen zuen?
- Ez! predikatzen... gutxi, zerbait, itzen batzuk itten zittun biño, lenbelen despatxatzea, elizetik ya an otza itten baitzun; ez, gu... otza zen ta, lenbelen despatxatzea. An, sue aundie itten tzuten, itxa bada ta... an, maiek ee baita, suen... ingurura jentea biltzen tzen, gosalduta eta. Ta ya, ezta kontatzekoik ortatik.

- Euskaraz ez zen predikatzen?
- Ez-ez-ez-ez-ez... ezpaitzen euskaldunik! nee denboan guk eztuu euskaldunik, kasik eta.
- Eta zu txiki edo gazte zinelarik, hemengo apezka nongoa zen?
- Eztait nungua zen; izena don Frantzisko zuen.
- Baina ez zen herri honetakoa, eta euskaraz ez zekien...
- Eztait bazakin biño nik, nik ez nuen-un zautu ure e kasi; ni aitzia, besteai aitzia.
- Eta saltzaileak zer saltzen zuten, txutxeriak bakarrik edo aziendarako yoaleak eta halako gauzak?
- Ez-ez-ez-ez-ez... yoaleak bai, bat eo beste izein tzen biño gutxi, biño... eh! txutxeriak, aurrendako txutxeriak, dultzak eta ala, kaamelak ta...
- Eta zer musika sonatzen zen? txistu edo... akordeonista edo?
- Bah!... enaiz oituen ni ya ze txistu, ze... biño, jendea juaten tzen, inguruko jendia juaten tzeen, akordeonon bat.
- Bai erromeria pixka bat eta egiten zen...
- Klaro, piskat animetzeko.

2. Ogia nola egin

- **Erref:** ITZ-002/002
- **Iraupena:** 0:04:02. **Hasi:** 00:03:58. **Bukatu:** 00:08:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Ogia nola egiten zen azaltzen du. Labea nola garbitzen zuten.</p>

Transkripzioa

- Ogi itteko, artesa... zun izena; da ganbella bat bezala iñe? ta an botatzen tzen lemiko iriñe. Geo? an itten, entrepian itten tze(n)... zulo at bezala? ta... an botatzen tzen, lemiko... iriñe, ta geo... gatz, geo... ¿la levadura cómo es?

- Orantza?

- Orantza, ta pixke-pixke artzen tzen lanean arrekin? eskus? ta... ore, ya masa gogortzen tzelaik pixkoat? uzten tzen deskansatzen, be... denboa puskuat? ta... ya, biltzen tzen oyal batian, ta an bildu ta uzten tzen, be, bee... azpian paatu... su pixkuat? ez ozteko? ta... ore, oyal ore goortzen tzelaik? ya... masa azten tzelaik? itten tzeen obiek. Baki puskoat? ore... beis masatu? ta... paatzen tzeen, olan gañen, paatzen tzeen... manta? do... mainderia do ola, an uzteko ogiek, beis, beste... denboa pixkoat? ta... an beis, azten tzeelaik gexago? sartzen tzeen labea, erretzeko. Labian, lemiko gal-, garbitzen tzen barneti? ta an sartzen tzeen pala bateki.

- Nola garbitzen zen, edo zerez?

- Garbitzen tzen, pal-, o makil betean punten? partzen tzen... maizen ostoa, o... tzeai, berde balin bāzen? ta garbitzen tzen moo... urian, bostu ore? ta... garbi-garbie utzi labia?...

- Bustu? busti?

- Busti ore? ta... garbi-garbie utzi labia? ta geo obie sartu, ta... labean, labean aguan? biltzen tzen sue dena, sue ta... zea, la ceniza... autse! sue ta autse dena biltzen tzen, ta arren gañen? koloria artzeko? botatzen zakion... arram-, rama batzuk, su pixkoat itteko, agia, (zuzenduz:) labian

aguan? ta... kolorea artzen tzuelaik? uzten tzen ya... denboa... denbora franko, de ogie pixkoat gogortzeko; ta ya, iduitzen tzakiolaik bakotxai, iñik zeola? pal...-akën, sartzen tzen palaki? ateatzen tzen ogie. Ya está, el pan hecho.

Baraibar Erbiti, Gregoria | ahotsak.eus Orr.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-06-13

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com